„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком и недељом на целом табаку, а уторком на по табака.

ЦЕНА ЈЕ
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.

За Србију
на годину 32 дин., на по године 16 дин., на четврт године 8 динара.

ЗАСТАВА.

За ОГЛАСЕ плаћа се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова; за жиг се плаћа по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ“

Уредништво и администрација „Заставе“ налази се у кући г. Бирлија у лебарској улици.

НЕПЛАЋЕНА ПИСМА не примају се.

РУКОПИСЕ не враћамо.

Поједини бројеви стају 10 новч.

лист целокупне српске народне слободоумне странке.

БРОЈ 117. У НОВОМ САДУ У УТОРАК 6. АВГУСТА 1891. ГОДИНА XXVI.

ГЛАВНИ УРЕДНИК: СТЕВАН ЈОВИЋ. | ВЛАСНИК: СЛАВКО СВЕТ. МИЛЕТИЋ. | ОДГОВОРНИ УРЕДНИК: МИТА ТЕОДОРОВИЋ.

ПОГЛЕД НА ПУТ СРПСКОГА КРАЉА АЛЕКСАНДРА I.

Познато је каквог напора и борбе мора свака мања држава, да издржи, кад поред себе има јаке суседе, те још кад се и сами ти суседи не слажу међусобно.

Од како је садањи млади краљ сео на српски престо, политика његове владе беше правилна, јер је свагда пред очима имала државну корист, а не корист својих личних интереса као што на жалост то донде беше. Кад се сетимо оних силних трзавица, којима до селе изложена беше унутарња и спољна политика Србије, тада можемо мирном душом погледати на досадањи рад српске радикалне владе. У тешким временима примише они крму државну у своје руке, и ево видимо да је досад снажном руком мудро управљаше. Когод знаде у чијим се рукама пре наступања ове владе налазаше разни монополи, даље друштво жељезничко, како је стојало црквено питање, па најпосле да и само краљичино питање добија мирнијега облика и готово да га је већ и нестало, онда можемо са владом у Србији задовољни да будемо.

Задовољни велим у толико пре, што је и са најновијим кораком својим, један акт политичке мудрости извршила, кад је с младим краљем учинила посету императору велике Русије, и узвишеном куму младога српскога краља. Млада душа српскога краља сад је у 16. години својој највише изложена утисцима, које када сада уреже у своју млађану душу, те после тешко икад да може да оданде истисне. Зато регенство и влада морају дању ноћу бодрим оком пратити сав начин васпитања краљевог и старати се, да се у томе погледу нигде и никада не погреши.

Ово садање путовање младога краља треба да буде од таковог уплива на његов будући правац, да га никада и не сбрише из своје душе. Јер путем у Русију, путем у велико Словенство, добио је тек појма млади краљ о томе, шта вреди Словенство, шта вреди православије и шта вреде брацки загрљаји велике Русије. То видевши, зацело је понео собом напредне утиске, који се тако лако заборавити не могу.

Али српски краљ посетио је при повратку своме из Русије и нашу државу, те одсео код нашега цар-краља Фрање Јосифа у Ишлу. Овде није било оних по Словенство знаменитих ствари за углед, али као што аустријски листови веле, овде је од стране нашега владара млади краљ са очинском фамилијарношћу дочекан и почашћен.

Ми не знамо шта се овде могло са младим краљем и његовим саветницима утаначавати, али од неки бечки и пештански листова изречене речи, као да је у Русији од стране двора млади краљ хладно дочекан, показује како су пакосни ти листови, кад виде српскога владара, да баш неће у свему да игра по њиховој жељи и вољи. И после зар то показује на углађеност изображеног света, кад се млади краљ хоће с тиме да задобије, што му се указује на бугарски рат, те се вели, да је аустро-угарска дипломација спасла Србију од погибељи. Зар они јадници не знају, да је њихова политика и крива томе, што је до братоубилачког рата и дошло, јер сви знамо, ко је тадању злогласну напредњачку владу и наговорио на рат против Бугарске. Шта се дакле размећете са вашим лажним пријатељством, кад знамо колико волите Словенство, па ма то и с оне стране Дунава и Саве било. Шта сте ви још за Србију учинили? Учинили сте то, што ју навек гледате да у своју политичку сферу увучете. Зар не чујете гажење и тамањење српске вере у Ст. Србији и Мађедонији? Па да ли сте што урадили, да се томе муко-трпном народу помогне? Нисте ништа. Једина стара бечка „Преса“ чини у томе погледу изнимку, те вели: „да је Аустрија услед свога суседства и својих трговачких одношаја са Србијом више него икоја држава у Европи у стању да оправданим жељама и захтевима Србије изађе на сусрет не само обећањима, него и делима од сталне важности и значења.“

Ове речи и ми узимамо на знање, само што слабу веру у њих полажемо, што знамо да их испунити нећете. Али кад би хтели, то би ви најпре својевољно могли да учините, јер Босна и Херцеговина су још и сад у вашим рукама. Ту је прилика, да покажете, „колико сте вољни да жељама и захтевима Србије изађете на сусрет“, јер српски народ у тим крајевима зацело је заслужио, да му сијне сунце лепше будућности. Која дипломација пак то учини младоме српскоме краљу, та дипломација ће зацело оставити у млађаном срцу његовом најдубља и најтрајнија утиска.

Поглед по свету.

— Угрон-Узелчева ствар обузима у угарском сабору све већега маха. У ту ствар се данас већ уплеће и личности, те долази до јаких личних размирица. Због тих размирица дошло је између посланика Г. Рохонција и Е. Гајарија до двобоја. У том двобоју рањен је Рохонција, који је уједно иступио и из владине странке.

— Бечка „Нова слоб. Преса“ јавља, приликом јучерањег састанка социјалистичког конгреса у Брисељу, да ће овога пута конгрес имати много међународнији тип него ли лањски конгрес у Паризу. На овом конгресу ваља да се састану заступници немачке, швајцарске и аустријске социјалне демократије. Даље заступници радничких удружења и социјалне демократије у Енглеској, америчког социјализма, свију боја француске социјалне демократије, па изасланици шпањолске, португалске и талијанске радничке странке, заступници низоземске социјалне демократије, скандинавског социјализма и најпосле цела социјално демократска радничка странка из Белгије. Социјалистички кругови се надају, да ће доћи до уже веве између радничких странака из обе светске полукугле, и тиме ће се омогућити, да и европска социјална демократија учествује год. 1893. на свеопштем радничком конгресу, који би имао бити о светској изложби у Чикагу. Као што је познато, немачке социјалне демократе беху се завадиле између себе због тога, што су неки били за то, да се на брисељски конгрес изашљу изасланици, а други беху том противни Минхенске социјалисте беху се највећма завадиле са берлинским. Они изаслаше на конгрес познатог агитатора Шмита. Извештаји о стању радничких странака и социјализма у опште у свима земљама штампаће се о радничком трошку на француском, енглеском и немачком језику и поделиће се изасланицима.

С пута српскога краља.

Сви петроградски листови донели су најсимпатичније поздравне чланке, поводом доласка краља Александра у Петроград. „Славјанскија извјестија“ имају у свом броју од 21. о. м. овај чланак:

„Поздрављамо долазак младог српског краља Александра I. у северну руску престоницу! Искрено се радујемо срдачним осећањима, којима га окружава цео руски народ, заједно са многохиљадним одушевљеним узвицима у част српског краља и Србије, и ми, са највећом душевном искреношћу, предусретамо нашег драгог, жељеног госта са узвицима: „Живео краљ српски!“ „Живела Србија!“ Повољни обрт српске политике и посета српског краља руском императору и Русији, то је догађај првостепене важности. Он ће без сумње још већма укрепити неподмитљиве симпатије руског народа које је он свагда посведочавао према свима Словенима, а нарочито према Србима. Те симпатије нису нове. Русија још одавна јако се интересовала за судбину српског народа и свагда се свима силама старала, да олакша његово питање и да га ослободи из жалосног положаја. Одношаји Русије са Србијом почели су врло рано; у почетку су они имали више приватни и платонски карактер. Тако је још посланик Бориса Годунова, Атанасије Власјев, изјавио год. 1599. императору Рудолфу, да ће руски цар сам лично поћи на турског султана и ослободити Србе и друге словенске народе, који страдају под његовим јармом. Богдан Хлењицки такође је говорио, да хоће да се разрачуна са турским султаном у савезу са Србима, који га непрестано моле за то. Петар велики ступио је у директне одношаје са Србима и старао се за њихову заштиту. За време Ане Јовановне, Теофан Прокоповић јављао је о угњетавању православних Срба у Аустрији и Турској и износио користи за Русију, кад би их она узела под своју заштиту. Од времена Катарине II. постали су ти одношаји још усрднији, и од тога времена историја Србије тесно је везана са именом руских царева и Русије. У течају од много година, Срби су се могли очигледно уверити, да је једини несебични њихов пријатељ увек била и јесте само Русија, и да само непосредном помоћу и са дејством Русије, Србија може заштићавати себе против разних спољашњих непријатеља и постићи своја историчка права. Када је у 18. веку наступила тешка година за Србију, када су мучења и страдања безаштитних Срба, превалила сваку меру, — Катарина II. повела је прва своју војску против Турака. У то време Аустрија и друге западне државе, руковођене завишћу и својим личним циљевима, обећале су султану потпуну неутралност с њихове стране, ну услед успеха руског оружја оне почеше слати Турцима новчану помоћ и мешати се, под видом политичке равнотеже и неопходне потребе, да се ради те равнотеже Турска одржи. Исто тако било је и у периоду друге и треће руско турске војне. Неке западне државе, свагда су хтеле да створе од Србије своје оруђе посредством кога би могла долазити до својих лукавих смерова. Лукавство, обмана и лаж, — ето то су главни и нераздељиви сапутници тих држава у њиховој источној политици. Дуго се Србија борила са својим положајем, много је морала искусити, док је напослетку дошла до тог уверења, да је њен је-

ЛИСТАК.

ИЗВОЛТЕ МЕ ЗАТВОРИТИ.

Од Коломана Миксата.

Догодило се са мојим једним колегом. Ваљало је, да уреди један број неког шаљивог листа, кога уредник не беше тај дан дома.

Редакција тога листа налазила се баш поред уласка у главну градску полицију.

Мој пријатељ, баш је тесао неку шаљиву песму, кад изненада неко закуца на вратма.

— Слободно!

Здепаст, грађанске спољашњости, прилично кротка лица човек, уђе унутра. Могло му је бити 30—35 година.

— Шта желите?

— Молим дошао сам.

— Тако? У каквој ствари, молим . . .

— Ја сам дошао зато . . . Та ваљда знаду благородни господин — да ћу ја, касти, бити овде затворен.

— Затворен? Шта говорите ви?

— Ево о томе „бешајд“ ту стоји молићу, да, три дана . . . Јуче сам добио писмено, па сам ево дошао одмах, готов сам. Изволте ме затворити.

Мој пријатељ загледа у хартију доиста је тако. На три дана беше осуђен и данас му је ваљало почети.

— Ви се зовете дакле Воша Гагић?

— М-х-м! Па тамо стоји написано.

— А што си осуђен на затвор?

— Не мож' то знати, молим понизно. Јер ја нисам, истина, бекрија, али по каткад хоћу мало да се напијем, па онда ми одмах оде у главу пиће, те ако онда и учиним какву будалаштину а ја не могу да се сетим. — У том сам вам таки као данас рођено дете. Тек што недељом поквасим мало своја уста, већ ти је ту и погибија. Шта сам урадио, не сећам се, али то знам, да су ме донели у ово здање и ту ме осудили на три дана због нечег — што за цело нису бадава учинили. За то изволте ме сада затворити.

Моме пријатељу севну сада мисао. Допао му се оригинални обешењаковић и видевши, да се забунио; те у место у полицију а он дошао у редакцију — он науми да овај заплет, ове случајне веселе игре, још већма заплете.

— Знате ли шта, драги пријатељу. Ви сте сретан човек.

— Зар ја? — викну онај избечив очи.

— Срећан сте човек, велим, што сте ме добре воље нашли. Ја ћу да вам се смилујем. Идите мирно кући.

Воша, у место да се обрадује на те речи, начини кисело лице и поче се чешати за ухом.

— То не мож' бити, молићу покорно. То неће бити добро. Можда ће ипак боље бити, да ви мене затворите.

— Не могу да вас разумем, пријатељу.

Воша поцрвени од стида, почне уврћати крајеве од махраме на врату и стаде трабуњати.

— Од велике . . . овај . . . важности је то . . . овај . . . јер тако . . овај . . . стоји ствар, да, знате, има . . . овај . . . ту је чвор.

— Какав чвор?

— Жена ми — рече сетно — даде три форинте, да имам за време робовања, јер, вели, овде здраво пате глађу робове, ако немају новаца, да имам, вели, те да се испомогнем.

— Па?

— Па то је зло, на жалост, што сам у путу — јер знате човек је у такој прилици огорчен — свратио се код „макове седмице“ и сбрисао оне три форинте. Тако је то! Ја сад не могу кући ићи одавде без новаца — јер знате оно је права аспида, гуја! — ако пак не одем кући — шта да радим по граду без и једне парице . . . без хлеба и без коњака . . . попустарићу се. Изволте ви мене, дакле, затворити!

Али је то и био аргуменат, који је поред све своје комичности доказивао несношљивост стања, и уједно разумне стране Вошине љубави.

Овоме се може само на известан начин помоћи. И пошто у тај мах дођоше још два новинара и известивши се о невољи Вошиној, одлучише, пошто се прво сити насмејаше, да удруженим снагама помогну му, те скупише међу собом три форинте, да му дају, те нека петља кући с милим богом, а они ће се већ заузети за њ код полиције. Можда и полиција има осећаја за нешто. Па још можда за шалу?

— Дакле, Воша, ево вам три форинте, па сад пут за уши. Ви сте сад слободни, као птица.

Тронут до суза захваљиваше Воша корачајући доле по степеницама.

— Чиме сам заслужио то, чиме? муцао је. Нека бог благослови, благородну господу.

— Сиромах ђаво! — рекоше. — Како ће тај сад годинама да благосиља полицију.

То беше до подне. У редакцијама, међу тим, догађа се увек нешто и до подне и после подне, па и ако се ништа није догодило. Према томе догодило се и после подне — и то, да се куцало на врати. — Скоро сваки посао овим се почиње, изузев лоповске послове.

Куцало се и врата се отворила и на врати се указа лице — Вошино. Соба беше сад нешто мрачнија па и лице Вошино црвеније, али се ипак могло познати.

— Зар ви Воша? Но па шта је ново?

Воша се стави у позитуру т. ј. хтео је да се стави, али му то не пође баш за руком, јер као да се дрмао патос под њиме.

— Па то је — рече промукло, али ипак питомом понизношћу — што сам и опет рупио код „макове седмице“, осушио се, ко је мени на путу сагради . . . и овај . . . тако се случило . . . да . . . извол'те ви мене ипак затворити.

. . . Само што то сад у истини немогуће беше — јер му, на заузимање редакције, беше и од стране полиције казна опроштена.

Превео: Милован

дини опробани пријатељ и покровитељ Руски Господар и безгранична, православна Русија. С таквим осећањима ступила је садашња српска влада на управу новорођене Србије, таквим осећањима задахнут је данас цео српски народ, и с таквим осећањима дошао нам је млади српски краљ, да благодари руском Господару за његово непрекидно високо покровитељство Србије и да упозна ту сродну — свету Русију, која је родила јуначке витезове, који никад нису штедили и никад неће штедити своју крв за заштиту Србије и свију православних Славена. Узајмно зближење Србије и Русије несумњиво ће користити Србији. Може бити да није далеко то време, да ће се негда малена и незнатна „Шумадија“ раширити у велику српску државу, те ће обрадовати прах цара Лазара и свију косовских јунака, кад виде, да су обновљене и уједињене српске земље. Желећи потпуно напредак Србије и срећу младоме краљу Александру I. ми заједно са многомилионим руским народом од свег срца и усхићењем кличемо: „Живео краљ Српски! Живела Србија!“

ДОПИСИ.

Из чанадске жупаније, јула. Дописом својим у 97. бр. овога честитога листа обећао сам, да ћу у ствари раденичке побуне батањске и опет вам се јавити; наиме обећао сам, да ћу свршетак онога крвавог догађаја и шта је за тим следовало, изнети на јавност, ево ме дакле са обећањем!

У понедељак 8. нашег јула заузимањем неколицине свеснијих старешина надлачких, опростила се како ова општина, тако и њена околина својих „незваних гостију“ — катаније — који се реченог дана у Сегедин вратише и предео овај напустише. Од тога часа престало је опсадно стање за нас и скинута стега, која је по „милости и доброти“ нашега поджупана из Макова народу овом по невољи — досуђена. Невоља та нарочито је надлачко становништво врло јако претисла била, јер ју је тешко осетило, пошто му је то пуно „двајестседмодневно“ гостовање и сувише тешко и досадно било.

Што се општине батањске тиче, не могу вам још ништа извесногa јавити, да ли су ови „по невољи гости“ још тамо, јер ми до овога часа ништа извесногa познато није; али ћу се трудити, да то што скорије дознам, те ћу вам се тада опет јавити. Посада је дакле уклоњена и ми је се опростисмо! — И није то баш ни маленкост да видите: 86 људи скоро месец дана ваљано и уредно издржавати, па још у овом добу највеће оскудице и немаштине, када свет са сиротовањем мора да се бори!....

По себи се разуме, да је то грдни трошак по ову околину, а највећи по надлачку општину, која им је још и станове и спаваће хаљине морала набавити. Па видите! све то није морало да буде; јер ни најмање повода у овој општини не беше за такове окрутне мере; али нечисте савести, боје се и свога сена!

Много би паметније и праведније било, да се тај силни трошак овој општини уштедио и на корисније цели утрошио, но што се за нечији ћеф избацио.

Све те окрутне мере — овде бар — беху без смисла и оправдана разлога. Народ миран и бави се о својој нужди, а бори са немаштином, е-да леба себи набави; али неко воли да са сиротињом своје ћефове мало протера и „силу“ своју покажу.... Господи се прохтело да мало и комедију са народом поиграју, а свету да се покаже да у нашој домовини ипаки доста пуста новца има!? — — — Благо си га нама, кад се још и на избацивање има!!!....

Свет умире од глади и напушта своја огњишта, те лутајући по свему свету, тражи парче леба да исхрани себе и своју чељад, а други се играју са народном муком, избацујући силне новце и крваву зараду сиротињску за ништа.

Јадна сиротињо тешко теби!... Докле ћеш тако патити се и страдавати?

Помишљај на истиниту: „Трпен, спасен“ — па се теши, рабри и надај бољем времену, када ћеш једном одахнути и срећнијим постати. Даће Бог!

Л. Л.

Вести из места и са стране.

Помозимо српској браћи у Банији. У Глини се конституисао одбор, који је вољан да прима и рукује прилозима који би стигли за пострадалу Банију. Одбор тај издао је овај позив на родољубе. „Пети јули 1891. кобан је за Глину и околицу, јер је тога дана страшни природни елеменат „туча“ у часу уништио све оно, што су вредне руке пољоделца и ратара цело пролеће и лето великим напором и трудом стварале. Гледајући винограде, поља, оранице и вртове, пре туче бујне, а сада до краја утучене и разорене, срце нам хоће да пукне од бола. Тужни народ излази на своја поља, буљи очи сдвојно, па и сам не верује, да је све то права истина. Промишљава, шта ће јадан на зиму јести, чиме ће дечицу изранити! Народ из околице врви јатомице у Глину, вапијући и молећ подпору; жене доносе своју одојчад областима, просећ леба да их нахране А тек само место Глину што је задесило! Године 1869. страшни пожар, а сада опет туча, полупав готово сав цреп на крововима и неколико хиљада окни на прозорима. У кратком часу нанешена је Глини неизмерна штета, а народ је за неколико година у господарском правцу бачен у назадак! У овако сдвојном тренутку основасмо одбор, који би имао задаћу, да код племенитих родољуба широм домовине испроси потпору, да номе ублажи нужду, а сиротињу да преко зиме израни. Браћо родољуби! Стављајући вам на срце ту ужасну несрећу и познавајући вашу племениту дарежљивост, молимо вас, да нам пружите новчану помоћ, да можемо нашег ближњег од пропасти, невоље и глади спасти! Бог нека вам за то плати! Одбор за скупљање прилога, тучом пострадалих у првој Бановини. У Глини, 18. јула 1891. Председник: Константин Слепчевић, велетржац и народни заступник. Благајник: Александер Угреновић, протуставник I. банске имовне општине. Тајник: Адам Верић, кр. учитељ више пучке школе. Одборници: Јосип Абеле, поседник и општински већник, Јосип Граховац, лекарник, Пајо Лебер, подарцићакон и жупник, Јоцо Новаковић, ц. и кр. мајор у миру, Теодор Басара, надшумар I. банске имовне општине, Јулио Хиршл, трговац, Пајо Мариновић, цес. и кр. капетан у миру, Јарослав Ридл, котарски предстојник, Милан Шкандалски, трговац, Дане Прица, прото, Петар Пелеш, трговац, Ђуро Рокнић, цес. и кр. обрст у миру, Јосип Сибер, котарски судац.

Вашар. У оближњој варошици Ст. Футогу био је јуче редовни годишњи јесењи вашар. Ма да је овај вашар иначе добар, овогодишњи беше доста слаб. Беле и рогате марве било је врло мало, свиња беше истина доста дотерано, али је цена била врло малена. Понајвише се продавали коњи и то по доста добру цену. Вашарџијске и занатлијске робе било је доста на окупу, али је купаца било мало, ма да је време било повољно.

Одликовање. Др. Лаза Пачу, управник државних монопола соли и дувана у Србији одликован је од српских кр. намесника орденом таковског крста III. реда. Ово као да ће бити најбољи одговор на празну вику, коју подигоше неки вајни опозицијони листови против дра Лазе Пачуа.

Преминуо. У Самошу је преминуо ових дана „познати“ поп Шандор Павловић. Око педесет година био је он парох у Самошу, али за то никад није живео у слози и споразуму са својим парохијанима, те га народ није никад волио Па и сад после смрти његове нашло се, да је црквена благајна његовом кривицом оштећена са 5000 фор, што ће се врло тешко моћи накнадити. Мећемо Самошанима на срце, да приликом избора пароха добро отворе очи кога ће себи за духовног пастира бирати, да би једном и Самош дошао до ваљаног пароха, који ће бити прави пастир стада свога.

Беседа у Вуковару. Вуковарско српско певачко друштво „Јавор“ под равњањем свога ликовође г. А. Милчинског у славу рођендана Њ. и ц. кр. апост. Величанства Фрање Јосифа I. приређује беседу са игранком на Преображење дана 6. (18.) августа 1891. у позоришној згради гостионе „код лава“. При овој забави свираће позната паланачка музика под равњањем свога капелника г. Клајна. Распоред беседе је ово: 1. Хајден: „Царска химна“ пева мешовити збор. 2. Д. Јенко: „Боже братимства“ пева мешовити збор. 3. „Хорешек“: „Ружа и девојка“. Тенор „соло“ пева г. Бошко Костић свршени приправник. 4. Базин: „Крстоносци на мору“ велики збор. Пева мешовити збор. 5. Ј. Поповић-Липовац: „Херцеговачка осветница“ декламује г Гавра Гојковић. 6. Зајц: „Шумски чар“ пева мешовити збор. 7. Хладачек: „Босанско Даворје“ пева мушки збор са тенором „соло.“ — „Соло“ пева г. Бошко Костић свршени приправник. 8. Гуно: „Хор војника“ из опере „Фауст“ уз пратњу орхестра, пева мешовити збор. — Другог дела биће игранка.

Кратке вести. У Ст. и Нов. Футогу појавила се опасна боља — дифтеритис, којој јако подлеже свет. — Поново упозорујемо грађанство новосадско, да припази на држање паса, по што се појављују и у вароши а и у околини бесни пси, па да не би било какве несреће. — Мисли се, да ће услед Угрон-Узелчеве афере иступити неколико посланика из владине странке. — Између Солнока и Мезетура појавили се жељезнички крадљивци, који краду путнике. — Неки Хофман верио се у исти мах са шест девојака у Немачкој и свих шест преварио за њихов мираз. Сад га је власт ухватила и затворила. — Милан Исаковић интерпелисао је владу на сабору угарском у погледу сазива српског народног сабора. — У народној банци Лисабонској ушло се у траг грдној проневери, која износи $2^1/_2$ милијона фор.

☛ Због празника Преображења изићи ће идући број нашег листа у петак.

Трговина.

Нови Сад, 5. августа. Довоз ране на овдашњу житну пијацу био је као и прошли пут. Цене пшеници, кукурузу и наполици скачу, међутим су цене јечму и зоби остале старе.

Данас бележимо ове цене: Пшеница 10 ф. 50 нов., Кукуруз 5 ф. 80 нов., Јечам 5 ф. 60 н., Зоб 5 ф. 30 нов Наполица 9 фор. 40 нов. Све од 100 килограма.

На осталим пијацама није било никакве промене. Продавало се:

Теоци 6—14 ф. по ком.
Јагњци 5—11 фор. по пару.
Свињи дебели 42—44 ф.
Свињи млади 40—42 фор.
Маст 50 фор.
Сланина 50 фор.
Све од 100 килограма.

Време је остало непромењено. Запара је доста јака. Вода у Дунаву стоји на старој мери. Придолазак странаца у нашу варош био је приличан.

Најновије вести.

— Из Брисеља јављају, да је комора одобрила са 64 против 11 гласова влади кредит за утврђења на реци Маси. Четир посланика уздржаше се од гласања. Затим су седнице коморске одгођене на неизвесно време.

— Из Београда јављају, да је шеснајсти рођен дан младог српског краља Александра I. врло свечано прослављен.

— Из Берна јављају, да је свечаност у славу седамстогодишњице града Берна отпочета. Свечаност се састоји из свечане игре, историјског свечаног похода и народних забава. На свечаност ову стигли су многи гости из целе Швајцарске и иноземства.

БРЗОЈАВИ „ЗАСТАВИ“.

(Стигли 5. августа у вече).

Беч. На особном влаку државних железница исклизнула су два вагона из шина. Два путника, влаковођа и кондуктер тешко су рањени.

Њујорк. Прекјуче је житарски вашар био врло жив, цене изванредно скачу.

Берлин. Вест, да је извоз кртоле забрањен, неистинита је. Министарство је закључило, да се смањи пшенична царина.

Париз. Српски краљ стигао је амо са оцем. На станици га дочекаше око 3000 душа и одушевљено поздравише.

Комо. У оном тренутку, кад су путници улазили у пароброд, срушио се паробродски мост. Сви, који беху на мосту падоше у море. Већина је спасена, један се удавио, а судба неколицине још је непозната.

Рушчук. Приликом свечаног обеда о петогодишњици ступања Кобурговог на бугарски престо рекао је Кобург, да се приликом свог двомесечног путовања по иноземству уверио, да се општи назори изменили у корист Бугарске. Приликом састанка са аустрогарским монархом видео је, да овај искрено жели добра Бугарској. Кобург хоће да констатује, да је Бугарска за ово неколико година стекла поштовања у очима већине државника васколиког цивилизованог света. Бугарска данас ужива поверења, на које многи рачунају.

Петроград. По приватним вестима има изгледа, да ће се престолонаследник верити са грчком краљевићком Маријом.

Уредништву нашег листа стигло је на приказ:

Пред иконом крштења Христовог, или цртица из иконографије. Написао Јован Вучковић прота и професор богословије у Задру. (Прештампано из „Српског Сиона“ за год. 1891. У Новом Саду. Штампарија А. Пајевића 1891.

Одговори уредништва.

Г. Ђорђу пл. Боти протопрезв. капелану у Панчеву. Вашу „изјаву“ у познатој ствари не можемо због њене опширности у целости штампати. Изволте је сувити и у неколико изменити, те ће се вашој жељи и молби учинити задоста.

ОТВОРЕНО ПИСМО

господину Светозару Брашовану

учитељу у Вршцу.

Пре неколико недеља изволели сте се у варошкој башти пред двојицом (знате их!) изразити, као да су они Срби Војвођани, који учитељују у Босни и Херцеговини, олош, које овде (бива у Војводини) не може наћи егзистенцију.

Пошто сте тим увредили све Србе Војвођане, учитеље у Босни и Херговини, то Вас у име свију јавно позивам, да се јавно оправдате што пре.

Вршац, 24. јулија 1891.

Мита Ст. Клицин,
српски народни учитељ у Сарајеву.

Јавна захвала.

Од стране овомесне црквене општине Буђановачке, а по закључку њене седнице обављене дана 26. јула о. г. тачка III. изриче се признање и захвала г. Лазару Живојновићу народном учитељу, који је младеж ове наше школе, толико у науци и црквеном пјењу унапредио, да ни најстарији људи, за овако што запамтели несу. Ове године, о нашој светковини аранђелској слави, показао се је при столу обеда први и други дан, са својом, односно нашом (школском) децом, ванредно мио; да су нам свима нама, српска срца, од милина, искрено и жарко прама њему заударала; — А што? Деца су при столу на број њих 84 веселила госте разним декламацијама: као: Груда земље, Косово и т. д. а певала дивне српске песме: Уз'о деда свог унука, Бранково коло, Богови силни, Бранкову химну и остале лепше српске песме, за које су им и новчане награде подељене од свију присутних гостију, а највише од г. Томе Критовца из Руме

Нашем вредном, ревносном и добром госп. учитељу Лазару Живојновићу, нека је од нас највећа захвала и признање на његовим изврсним трудима и пожртвовању за нашу младеж, те не кудећи наше бивше учитеље, и опет велимо, да до данас за цркву и школу, овакова вредна и добра имали нисмо.

Хвала ти учитељу и марљиви родитељу наше младежи, хвала ти, та нека те Бог код нас пуно једно столеће задржи и поживи, у потпуном здрављу и весељу, па и у сваком задовољству. Живео!

Из седнице црквене општине држане у Буђановци 26. јула 1891.

Срета Гаврановић председник, Спасоје Смиљанић потпредседник Стеван Лепотић перовођа, Јован Јокић, Љубинко Станковић, Непад Смиљанић, Илија Стокић чланови. Димитрије Малетић, Павле Симеоновић пароси.

ОГЛАСИ.

ШКОЛСКА ОБЈАВА.

Уписивање ученица на новосадској срп. вишој девој. школи за идућу школ. 1891-2. год. почиње **I. септембра о. г. по нов. кал.**, 4. и 5. септембра о. г. држаће се поновни и приватни испити, а 7. септембра почеће редовна предавања.

У I. разр. ове школе примају се ученице, које су навршиле 10. годину живота и које су свршиле с добрим успехом IV. р. основ. нар. школе.

При уписивању тражи се по 1. фор. уписнине од оних ученица, које први пут овамо долазе и од сваке још по 50 н. пристојбе за сведоџбу.

Овде се може поред прописаних предмета по умереној цени учити непрописано: француски језик, гласовир и вештина кроја женског одела.

У Нов. Саду 3. (15). августа 1891.

Арк. Варађанин,
управитељ.

2-2

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај на два упражњена стипендиска места у заклади народног добротвора Луке Миланковића и сестре му Марије Петровићке, за слушаоце реалке или технике. Годишња је стипендија 500 фор. која се добија у десет месечних оброка, т. ј. од почетка до свршетка школске године.

Молби ваља прикључити: крштено писмо, сведочбе о свршеним наукама, сведочбу сиромаштва и лекарску сведоџбу.

Рок стечају шест недеља од првог увршћења.

У Новоме Саду 31. јула (12. августа) 1891.

3-3 **Црквени одбор.**

СТЕЧАЈ.

На упражњено учитељско место у Срп. Кларији, овим се отвара стечај.

Плата је 300 фор, 2 метара дрва, сламе колико потребно буде и слободан стан, састојећи се из собе кујне и коморе.

Учитељици спада у дужност законом прописане предмете предавати и ученице женском ручном раду обучавати. Молитељке имају своје добро инструиране молбенице најдуже до 31. августа потписаном школском одбору поднети.

Из седнице местног школског одбора држане у Срп. Кларији, 28. јула 1891. год.

3—3 **Школски одбор.**

МАНУФАКТУРНА И МЕШОВИТА ТРГОВИНА

СВЕТОЗАРА НИКОЛИЋА

У МЕЛЕНЦИ (БАНАТ)

потребује два спомоћника вешта продавца. 1—3

МЕШОВИТА ТРГОВИНА

Ј. МИХАЈЛОВИЋА

у Хртковци (Срем)

потребује једног спомоћника. Мануфактуристе имају првенство.

Ступити може одма. 3-3

МАНУФАКТУРНА ТРГОВИНА

СТЕВАНА Д. ШИЋАРЕВИЋА

У ТУРСКОМ БЕЧЕЈУ

потребује два спомоћника, једног старијег и једног млађег који подпуно мађарски говоре. Ступити могу 1. септембра п. р. 3—3

МЕШОВИТА ТРГОВИНА

КОСТЕ СТОЈАНОВИЋА

У КЛЕНКУ (НА САВИ)

потребује млађег помоћника. Ступити може одма. 3—3

КОСТА ТЕОДОРОВИЋ

У ВИНКОВЦИ

потребује за своју гвожђарску радњу једног млађег спомоћника. 3—3

Српска штампарија дра Светозара Милетића у Новом Саду